

Bild

Bilder har stor betydelse för människors sätt att tänka, lära samt uppleva sig själva och omvärlden. Vi omges ständigt av bilder som har till syfte att informera, övertala, underhålla och ge oss estetiska och känslomässiga upplevelser. Kunskaper om bilder och bildkommunikation är betydelsefulla för att kunna uttrycka egna åsikter och delta aktivt i samhällslivet. Genom att arbeta med olika typer av bilder kan människor utveckla kreativitet, nyfikenhet och bildskapande förmåga.

Syfte

Undervisningen i ämnet bild ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om hur bilder skapas och kan tolkas. Genom undervisningen ska eleverna få erfarenheter av visuell kultur där film, foto, design, konst, arkitektur och miljöer ingår.

I undervisningen ska eleverna ges möjligheter att utveckla kunskaper om hur man framställer och presenterar egna bilder med olika metoder, material och uttrycksformer. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kreativitet och lust att skapa samt uppmuntra eleverna till att ta egna initiativ och att arbeta på ett undersökande och problemlösande sätt.

Bildundervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur bildbudskap utformas i olika medier. Undervisningen ska också ge eleverna möjligheter att diskutera och kritiskt granska olika bildbudskap, samt bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om bilder i olika kulturer, både historiskt och i nutid. Genom undervisningen ska eleverna även ges möjlighet att använda sina kunskaper om olika typer av bilder i det egna bildskapandet.

Genom undervisningen i ämnet bild ska eleverna ges förutsättningar att utveckla förmågan att

- kommunicera med bilder för att uttrycka budskap,
- skapa bilder med digitala och hantverksmässiga tekniker och verktyg samt med olika material,
- undersöka och presentera olika ämnesområden med bilder, samt
- analysera historiska och samtida bilders uttryck, innehåll och funktioner.

Centralt innehåll

Undervisningen i bild ska behandla följande centrala innehåll

I årskurserna 1–3

Bildframställning

- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder.
- Teckning, måleri, modellering och konstruktion.
- Fotografering och överföring av bilder med hjälp av datorprogram.

Redskap för bildframställning

- Olika element som bygger upp en bild: färg, form, linje, yta, samt för- och bakgrund.
- Några verktyg för teckning, måleri, modellering, konstruktioner och fotografering och hur dessa benämns.
- Plana och formbara material, till exempel papper, lera, gips och naturmaterial och hur dessa kan användas i olika bildarbeten.

Bildanalys

- Informativa bilder, till exempel läroboksbilder och hur de är utformade och fungerar.
- Historiska och samtida bilder och vad bilderna berättar, till exempel dokumentära bilder från hemorten och konstbilder.

I årskurserna 4–6

Bildframställning

- Framställning av berättande och informativa bilder, till exempel serier och illustrationer till text.
- Teckning, måleri, tryck och tredimensionellt arbete.
- Återanvändning av bilder i eget bildskapande, till exempel i collage och bildmontage.
- Fotografering och filmande samt redigering i datorprogram.

Redskap för bildframställning

- Olika element som bygger upp och skapar rumslighet i bilder, till exempel linjer och färg och hur dessa kan användas i bildskapande arbete.
- Verktyg för teckning, måleri, trycktekniker, tredimensionellt arbete, fotografering och filmande och hur dessa benämns.
- Plana och formbara material och hur dessa kan användas i olika bildarbeten.

Bildanalys

- Reklam- och nyhetsbilder, hur de är utformade och förmedlar budskap.
- Konst- och dokumentärbilder samt arkitektoniska verk från olika tider och kulturer. Hur de är utformade och vilka budskap de förmedlar.
- Ord och begrepp för att kunna läsa, skriva och samtala om bilders utformning och budskap.

1 årskurserna 7–9

Bildframställning

- Framställning av berättande bilder om egna erfarenheter, åsikter och upplevelser.
- Kombinationer av bild, ljud och text i eget bildskapande.
- Återanvändning av bilder, material och föremål i eget bildskapande, till exempel i installationer.
- Digital bearbetning av fotografier och andra typer av bilder.
- Presentationer av eget bildskapande.

Redskap för bildframställning

- Formers och färgers betydelsebärande egenskaper och hur dessa kan användas i bildskapande arbete.
- Material och verktyg för två- och tredimensionellt arbete och hur dessa kan användas för bestämda syften.

Bildanalys

- Bilder som behandlar frågor om identitet, genus, sexualitet, etnicitet och maktrelationer och hur dessa perspektiv kan utformas och framställas.
- Massmediebilders budskap och påverkan och hur de kan tolkas och kritiskt granskas.
- Samtida konst- och dokumentärbilder, samt konst och arkitektoniska verk från olika tider och kulturer. Hur de är utformade och vilka budskap de förmedlar.
- Ord och begrepp för att kunna läsa, skriva och samtala om bilders utformning och budskap.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för godtagbara kunskaper i årskurs 6

Eleven framställer olika typer av bilder med viss säkerhet och utgår då från givna instruktioner. I sitt bildarbete använder eleven tillhörande digitala och hantverksmässiga material, verktyg och bildtekniker på ett ändamålsenligt sätt. De bilder som eleven gör innehåller enkla uttrycksformer samt kommunicerar budskap med ett enkelt bildspråk. Eleven genomför bildarbeten med tillfredställande resultat.

Inom olika ämnesområden arbetar eleven undersökande genom att pröva olika metoder för att skapa uttryck. Eleven redogör för sina val av bilduttryck och ger enkla omdömen om sina arbeten grundade på givna kriterier.

Med stöd av givna frågor om budskap och innehåll gör eleven enkla beskrivningar av bilder. Eleven använder då grundläggande begrepp som rör bilders utformning och budskap. Eleven ger också exempel på någon bildkonstnär och hans eller hennes verk.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven framställer bilder med viss säkerhet och utgår då huvudsakligen från givna syften. I sitt bildarbete använder eleven givna digitala och hantverksmässiga material, verktyg och bildtekniker, samt använder deras uttrycksmöjligheter på ett funktionellt sätt. De bilder som eleven gör innehåller enkla uttrycksformer samt kommunicerar budskap med ett enkelt bildspråk. Eleven genomför bildarbeten med tillfredsställande resultat.

Inom olika ämnesområden arbetar eleven experimentellt med att pröva olika metoder och material med hänsyn till det bilduttryck och budskap som eftersträvas. Eleven redogör för sina val och ger enklare omdömen om sina arbeten grundade på givna kriterier.

Med stöd av givna frågor om budskap och innehåll tolkar och beskriver eleven historiska och samtida bilder och visuell kultur, och gör då kopplingar till egna erfarenheter. Vid dessa analyser använder eleven grundläggande begrepp som rör bilders utformning och budskap. Eleven kan dessutom utifrån givna instruktioner utnyttja historiska och samtida bilder i sin bildframställning.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

Eleven framställer bilder med säkerhet och utgår då från egna initiativ i kombination med givna syften. I sitt bildarbete använder eleven vanligt förekommande digitala och hantverksmässiga material, verktyg och bildtekniker, samt använder deras uttrycksmöjligheter på ett varierat och funktionellt sätt. De bilder som eleven gör innehåller

varierande uttrycksformer samt kommunicerar budskap med ett tydligt bildspråk. Eleven genomför bildarbeten med gott resultat.

Inom olika ämnesområden arbetar eleven experimentellt med att pröva och ompröva hur metoder och material kan kombineras med hänsyn till det bilduttryck och budskap som eftersträvas. Eleven redogör för sina val och ger utvecklade omdömen om sina arbeten grundade på egna och givna kriterier.

Med stöd av egna och givna frågor om budskap, innehåll och funktion tolkar och beskriver eleven historiska och samtida bilder och visuell kultur, och gör då kopplingar till andra verk och företeelser i omvärlden. Vid dessa analyser använder eleven väsentliga begrepp som rör bilders utformning och budskap. Eleven kan dessutom utifrån egna idéer och givna instruktioner utnyttja historiska och samtida bilder i sin bildframställning.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

Eleven framställer bilder med god säkerhet och utgår då från egna initiativ i kombination med givna syften. I sitt bildarbete använder eleven varierande slag av digitala och hantverksmässiga material, verktyg och bildtekniker, samt använder deras uttrycksmöjligheter på ett funktionellt, genomtänkt och idérikt sätt. De bilder som eleven gör innehåller genomarbetade och motiverade uttrycksformer, samt kommunicerar budskap med ett rikt och varierat bildspråk. Eleven driver sina bildarbeten framåt, gör anpassningar efter hand och uppnår gott resultat.

Inom olika ämnesområden arbetar eleven experimentellt med att systematiskt undersöka hur metoder och material kan kombineras med hänsyn till det bilduttryck och budskap som eftersträvas. Eleven redogör för sina val samt ger välutvecklade och nyanserade omdömen om sina arbeten grundade på egna relevanta kriterier.

Med stöd av egna relevanta frågor om budskap, innehåll och funktion tolkar och beskriver eleven historiska och samtida bilder och visuell kultur, och gör då kopplingar till andra verk och företeelser i omvärlden så att analysen fördjupas på ett konstruktivt sätt. Vid dessa analyser använder eleven omfattande och centrala begrepp som rör bilders utformning och budskap. Eleven kan dessutom utifrån egna idéer bearbeta och utnyttja historiska och samtida bilder i sin bildframställning.